

KEVYTYRITTÄJYYS

ANTTI SEKKI • OTTO HÄRKÖNEN

KEVYTYRITTÄJYYS

OPAS SIVUTOIMISEEN YRITTÄJYYTEEN

KAUPPAKAMARI

© Helsingin Kamari Oy ja tekijät

ISBN 978-952-246-650-1

ISBN 978-952-246-651-8 (Ammattikirjasto)

Ulkoasu, kansi ja taitto: Mikko Puranen

Kannen kuvat: Istockphoto

Hansaprint 2020

Kirja on saatavilla myös Ammattikirjastosta, ammattikirjasto.fi

SISÄLLYS

ESIPUHE	7
1. TAUSTAA	9
2. YRITTÄJYYDEN MONIMUOTOISUUS	12
2.1 Monimuotoiset työsuhteet	14
2.2 Itsensä työllistäminen	14
2.3 Erilaisia yrittäjyyden muotoja	18
2.4 Yrittäjyystermistön laajempi käyttö	28
3. OMAN LIIKEIDEAN ARVIOINTI	30
3.1 Liiketoimintaketju	30
3.2 Kilpailija-analyysi	37
4. SIVUTOIMISEN YRITTÄJÄN TALOUDEN ABC	45
4.1 Yritystoiminnan tuotot	46
4.2 Yritystoiminnan kustannukset	47
4.3 Myynti- ja käyttökate	50
4.4 Kassanhallinnan aakkoset	52
4.5 Laskulla vai käteisellä?	55
4.6 Arvonlisävero	56
4.7 Pienen yrityksen kirjanpito	62
5. YRITTÄJYYSMUOTOJEN VÄLINEN VERTAILU JA VEROSUUNNITTELU	70
5.1 Yrittäjätasutus	70
5.2 Arvonlisäveron käsittely eri yritysmuodoissa	71
5.3 Rekisteröinti-, kirjanpito- ja laskutuskulut	72
5.4 Yritystoimintaan kohdistuvat kulut ja investoinnit	76
5.5 Palkanmaksu ja kilometrikorvaukset	77
5.6 Yritysmuotojen välinen verotus	80

6. SIVUTOIMISEN YRITTÄJÄN LAKISÄÄTEISET VELVOITTEET	91
6.1 Selvitettävät lupa-asiat yritystä perustettaessa	91
6.2 Viranomaisasiat yrityksen perustamisen jälkeen	93
7. KOHTI TÄYSIPÄIVÄISTÄ YRITYSTOIMINTAA	97
7.1 Onko minusta yrittäjäksi?	98
7.2 Asiakashankinnan kustannus	108
7.3 Myytkö liian halvalla?	123
8. YRITTÄJÄN SOSIAALITURVA	138
8.1 Sivutoimisen yrittäjän työttömyysturva	139
8.2 Päätoimisen yrittäjän työttömyysturva	140
9. LOPUKSI	147
LIITE: YKSINYRITTÄJÄN KUUKAUSITTAISET BRUTTOTULOT 2019	149
LÄHTEET	150
YHTEYSTIETOJA	151

ESIPUHE

Tämä kirja on jokaiselle, joka on huolissaan työelämän murroksesta ja haluaa rakentaa yritystoimintaa rakkaan harrastuksen tai intohimon parissa – mahdollisimman realistisin askelmerkein.

Kirjan keskiössä on yritystoiminnan aloittaminen ja kokeileminen palkkatyön ohella. Sivutoimisuus on monessakin mielessä järkevin tie yrittäjyyden pariin, mutta julkisessa keskustelussa edelleen melko aliarvostettua. Muutuvat työelämän tarpeet tulevat lisäämään sen suosiota, koska monen on pakko etsiä lisäansioita oman y-tunnuksen kautta.

Kirjassa käsitellään

- työelämän murroksen ja yrittäjyyden monimuotoisuutta,
- oman liikeidean kantokyvyn arviointia sekä sisäisesti että ulkoisesti,
- talouden peruskäsitteitä sisäisen ja ulkoisen laskentatoimen näkökulmasta ja
- sivutoimisen yrittäjän verosuunnittelua ja sosiaaliturvaa.

Kirjan lopussa lukijaa haastetaan pohtimaan, riittäisikö liiketoiminnan kantokyky täysipäiväiseen yritystoimintaan. Liian moni aloittaa oman yrittäjyydensä ilman liikelatouden koulutusta tai asianmukaista kokemusta yrittäjyydestä tai palkkatyöstä. Sivutoimisen yrittäjänkin tulee ymmärtää yrittäjyyden peruskäsitteet sekä velvoitteet, jotta toiminta voi lähteä alusta alkaen oikeille raiteille.

Moni saattaa poimia ”rusinat pullasta” ja jatkaa työskentelyään palkkatyön ja yrittäjyyden rajamaastossa. Se on hyvä vaihtoehto, sillä täysipäiväisen yritystoiminnan riskit ja epätietoisuus tulevastakin eivät sovi jokaiselle. Tulevaisuuden työelämän näkökulmasta jokaisen tulisi kuitenkin ymmärtää yrittäjyyden perusteet. Koskaan ei tiedä, milloin pakkoyrittäjyys osuu omalle

kohdalle, yrittäjyyden kipinä iskee toden teolla tai saa omalta työnantajayritykseltä houkuttelevan ostotarjouksen, johon kannattaisi tarttua.

Uusien yritysten synnystä ja niihin liittyvistä yrittäjyys- ja innovaatioprosesseista on kirjoitettu paljon. Valtaosa näistä tieteellisistä artikkeleista ja bisneskirjoista käsittelee kuitenkin isompien yritysten johtamista tai startup-yrittäjyyttä.

Vaikka sivutoiminen yrittäjyys kasvaa kovaa vauhtia, ei siitä ole kirjoitettu yhtään kirjaa. Sivutoiminen yrittäjä kohtaa paljon sellaisia kysymyksiä ja tarpeita, joihin perinteinen liiketalouden kirjallisuus ei tarjoa vastauksia. Keskeisimpiä ovat oman osaamisen hinnoittelu, lakisääteisten velvoitteiden hoitaminen, omaan sosiaaliturvaan liittyvät kysymykset sivutoimisen yrittäjän statuksella toimittaessa tai verotuksellisesti asiat kevytyrittäjyyden tai oman y-tunnuksen välillä. Nämä ovat tärkeitä asioita, mutta niihin ei ole helppo löytää yksiselitteistä vastausta. Tämä kirja antaa vastauksia näihin kysymyksiin ja auttaa lukijaansa hahmottamaan mahdollisimman realistisen reitin täysipäiväisen yritystoiminnan pariin.